

Opredijeljeni za **cjelovitu Bosnu i Hercegovinu**, državu ravnopravnih naroda i građana u kojoj se poštuju ljudska prava i slobode definirane **Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i slobodama**,

- Sa željom da Bosna i Hercegovina postane članica **NATO i Evropske unije**,
- Znajući da su **aneksi IV i X Dejtonskog mirovnog sporazuma** međusobno povezani te da je nužno izmijeniti **Ustav Bosne i Hercegovine** prije zatvaranja **Ureda visokog predstavnika** kako bi BiH mogla samostalno funkcionirati;
- Imajući u vidu stalnu i sistematsku opstrukciju *Dejtonskog sporazuma* po principu implementacije onoga što nekome odgovore i opstrukcije onoga što nekome ne odgovara, a cijeneći da u njemu postoje neiskorištene mogućnosti za poboljšanje stanja u Bosni i Hercegovini,
- Opredijeljeni za poštivanje i punu implementaciju *Dejtonskog sporazuma*,

Glavni odbor SDA je, na 9. redovnoj sjednici održanoj 20. septembra 2008. godine u Brčkom, usvojio slijedeću

**DEKLARACIJU O
POTPUNOM PROVOĐENJU
DEJTONSKOG SPORAZUMA**

Dejtonski ugovor je međunarodni mirovni sporazum koji je zaustavio rat i stradanja u našoj zemlji. Sačinjen je uz pomoć međunarodne zajednice i rezultat je teških kompromisa. U njemu je sadržan i Ustav Bosne i Hercegovine, koja preuzima kontinuitet Republike Bosne i Hercegovine. Ustavom BiH se garantira ravnopravnost i zaštita ljudskih prava naroda i građana - Bošnjaka, Srba, Hrvata i ostalih.

U proteklih 13 godina ostvareni su značajni rezultati u implementaciji *Dejtonskog sporazuma*. Zahvaljujući tom napretku, Bosna i Hercegovina je primljena u **Vijeće Evrope** i program NATO-a *Partnerstvo za mir*, potpisala *Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju*.

Došlo je do **općeg progressa** u mnogim oblastima, uključujući i procese integracije zemlje, ekonomski razvoj i napredak. Što je najvažnije, uspostavljeni mir nikada nije narušen.

Postignuti rezultati proizvod su zajedničkog rada domaćih političkih snaga i međunarodne zajednice zastupljene u OHR, NATO i drugim međunarodnim institucijama. *Aneksom X*, Ured visokog predstavnika je nadležan za civilnu implementaciju *Dejtonskog sporazuma*.

Zbog kašnjenja u implementaciji *Dejtonskog sporazuma* došlo je do **općeg zastoja** u procesima integracije i provođenja reformi na putu Bosne i Hercegovine prema članstvu u Evropskoj uniji i NATO.

Međutim, i pored ostvarenog napretka, *Dejtonski mirovni sporazum* još uvijek nije **proveden u znatnom dijelu civilnog segmenta**, kao npr:

Aneks IV – Ustav Bosne i Hercegovine

1.1. Ravnopravnost naroda

1.2. Usklađivanje Ustava Bosne i Hercegovine sa *Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i slobodama* (član II. tačka 2)

1.3. Nisu poništene diskriminatorske odredbe Ustava BiH suprotne *Evropskoj konvenciji o ljudskim pravima i slobodama* kojima se pripadnicima nacionalnih manjina i ostalih onemogućava izbor u Predsjedništvo i Dom naroda PS BiH.

Također nije poništena diskriminatorska odredba o izboru članova Predsjedništva i delegata u Dom naroda PS BiH jer se Srbima iz Federacije, a Bošnjacima i Hrvatima iz RS onemogućava izbor u Predsjedništvo i Dom naroda PS BiH.

U oba slučaja, **Bosna i Hercegovina krši *Evropsku konvenciju o ljudskim pravima i slobodama*** zbog čega su već pokrenuti sporovi pred Evropskim sudom za ljudska prava.

1.4. *Sporazum o dodatnim nadležnostima* (član III. tačka 5)

Predviđeno je da u roku od 6 mjeseci Bosna i Hercegovina preuzme nadležnosti o kojima se entiteti slože, potrebnim za očuvanje državnog suvereniteta, teritorijalnog integriteta, političke nezavisnosti, međunarodnog subjektiviteta i drugih pitanja kao što su korištenje energetske resursa te zajedničkim ekonomskim projektima.

1.5. Usaglašavanje entitetskih ustava sa Ustavom Bosne i Hercegovine (član XII. tačka 2)

Predviđeno je da se u roku od 3 mjeseca od stupanja na snagu ovoga Ustava entiteti usaglase svoje ustave sa Ustavom Bosne i Hercegovine, što nije u cijelosti nikada urađeno. Nastojanja da se osigura ravnopravnost konstitutivnih naroda i ostalih nisu u potpunosti uspjela tako da danas imamo asimetrična ustavna rješenja u Federaciji i

RS što narušava princip ravnopravnosti svih naroda i građana na cijelom teritoriju Bosne i Hercegovine.

2. Aneks VI - Sporazum o ljudskim pravima

- 2.1. Nisu objedinjene institucije ombudsmana
- 2.2. Nije osigurana ravnopravnost konstitutivnih naroda i ostalih bh. građana, posebno Pri zapošljavanju u institucijama entiteta, kantona, općinskim administracijama, javnim preduzećima, obrazovnom sektoru itd.
- 2.3. Nikada nije izvršeno usaglašavanje Ustava BiH, entitetskih ustava i zakona sa Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i slobodama.

3. Aneks VII - Sporazum o izbjeglim i raseljenim licima

- 3.1. Oko 10% prognanika i raseljenih lica – građana Bosne i Hercegovine se još uvijek ne mogu vratiti u prijeratne domove i općine.
- 3.2. Iako su najvećim dijelom donesena rješenja o vraćanju imovine, uglavnom se radi o porušenoj ili devastiranoj imovini. Pored toga, oštećena je infrastruktura koja povratnicima onemogućava korištenje imovine vraćene u takvom stanju (putevi, snabdijevanje električnom energijom i vodom, porušene zdravstvene i obrazovne ustanove, vjerski objekti itd.)
- 3.3. Nije formiran fond za kompenzaciju imovine koju nije moguće vratiti
- 3.4. Nisu osigurane informacije o svim nestalim osobama i još uvijek se traga za oko 13 hiljada nestalih lica u Bosni i Hercegovini

- 3.5. Nije ukinuta administrativna i birokratska praksa diskriminiranja povratnika (i *ostalih*) na određenom području / regionu Bosne i Hercegovine po raznim osnovama (obilježavanje kulturnih i vjerskih praznika, diskriminatorski obrazovni programi, nazivi javnih mjesta i ustanova, zdravstvo, penzije itd.)
- 3.6. Zbog toga je više od polovine povratnika još uvijek evidentirano (CIPS dokumenti) u jednom, a živi u drugom entitetu
- 3.7. Sredstva za održivi povratak koja bi trebalo da povratnicima pomognu u osiguranju egzistencije više su nego simbolična
- 3.8. Da bi se osigurala ravnopravnost i proporcionalna zastupljenost svih bh. Građana u javnim ustanovama potrebno je donijeti na državnom nivou zakon o proporcionalnoj zastupljenosti bh. građana u njima koji bi se primjenjivao za sve nivoe vlasti.

4. Aneks VIII - Sporazum o Komisiji za očuvanje nacionalnih spomenika

Još uvijek nije donesen zakon kojim bi se osigurala zaštita i obnova nacionalnih spomenika i kulturno-historijskog naslijeđa Bosne i Hercegovine

5. Aneks IX - Sporazum o osnivanju javnih korporacija

Na implementaciji ovoga aneksa **nije urađeno gotovo ništa**, iako je njime predviđena uspostava javnih korporacija u oblastima energetike, poštanskog saobraćaja, drugih saobraćajnih kapaciteta (ceste, željeznice, pruge, luke ...)

Javne korporacije bitne su za ekonomsku integraciju i razvoj zemlje kao i ispunjavanje uvjeta za pristup evroatlantskim strukturama

6. Nisu implementirani ni ostali aneksi Dejtonskog sporazuma:

- 6.1. **Opći okvirni sporazum za mir u Bosni i Hercegovini** koji predviđa obavezu poštivanja suvereniteta, teritorijalnog integriteta i političke neovisnosti Bosne i Hercegovine.

Još uvijek nisu ratificirani sporazumi o granicama Bosne i Hercegovine sa Srbijom i Hrvatskom. I dalje je prisutan problem suradnje sa Haškim tribunalom.

6.2. Aneks I - Sporazum o vojnim aspektima mirovnog sporazuma

Nisu uspostavljene trajne mjere sigurnosti i kontrole naoružanja. Trenutno to radi EUFOR.

Zaključna razmatranja

U protekle dvije godine konstantno traje proces pogorša(va)nja, u nekim periodima čak i radikalizacije prilika u zemlji, vraća se retorika iz vremena sukoba. Postoje intencije vraćanja unazad, sve češći napadi, blokade i otežavanje rada institucija Bosne i Hercegovine.

Zato je **neophodno da Vijeće za implementaciju mira:**

1. **Naloži domaćim vlastima da ubrzaju aktivnosti** i donesu plan rokova za okončanje procesa implementacije *Dejtonskog sporazuma*
2. **Naloži OHR da uzme aktivno učešće** u ovom procesu, a prema onima koji to sprečavaju ili opstruiraju poduzme mjere u okviru ovlasti predviđenih *Aneksom X - Civilna implementacija*

4. **Riješi budući status Brčko Distrikta inkorporiranjem** u ustavni sistem Bosne i Hercegovine.

Odluka o zatvaranju Ureda visokog predstavnika može se donijeti tek nakon potpune implementacije *Dejtonskog mirovnog sporazuma*, prijenosa nadležnosti na relevantne institucije BiH čime će im biti omogućeno funkcioniranje bez OHR.

U suprotnom , tj. ako OHR bude zatvoren prije pune provedbe *Dejtonskog sporazuma*, ne preostaje ništa drugo, **a u skladu sa članom XII. tačka 1 *Dejtonskog sporazuma***, osim da se, shodno odluci Skupštine Republike Bosne i Hercegovine, vratimo na Ustav Republike Bosne i Hercegovine.